

ORIGEN, PRESENT I FUTUR DE LA PSICOLOGIA AERONÀUTICA

Teresa Morali Farré

8 d'octubre de 2018

1. D'on venim?
2. On estem?
3. Cap on anem?

1. D'on venim?

- 1903 Primer vol del *Wright Flyer*
- 1910 Primers vols comercials
- 1917 1ª selecció de pilots a EEUU
- 1931 Institut Psicotècnic de Catalunya: Dr. Emili Mira y López cap dels serveis psiquiàtrics de l'exercit republicà va fer la selecció de pilots
<http://www.montserratmira.com/MyL%20Blau.pdf>
- 1954 Dr. Germain i José L. Pinillos, adapten per l'Exèrcit una bateria per la selecció
- Anys 70 Psicologia aeronàutica es va consolidant

2. On estem?

- “LA PARADOJA EN EL RECONOCIMIENTO PSICOLÓGICO DE TRIPULACIONES AÉREAS Y CONTROLADORES” Lorenzo Mora Rodríguez

<http://www.hispaviacion.es/la-paradoja-en-el-reconocimiento-psicologico-de-tripulaciones-aereas-y-controladores/>

- “LA VALORACIÓN DE LA SALUD MENTAL EN EL PERSONAL DE VUELO” – Entrevista a Adela González Marín, presidenta de la AEPA 9-4-2015

http://www.infocop.es/view_article.asp?id=5599

2. On estem?

Ministeri de Foment

Legislació:

[Reglamento \(UE\) 2018/1139 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 4 de julio de 2018](#), sobre normas comunes en el ámbito de la aviación civil y por el que se crea una Agencia de la Unión Europea para la Seguridad Aérea y por el que se modifican los Reglamentos (CE) n.º 2111/2005, (CE) n.º 1008/2008, (UE) n.º 996/2010, (CE) n.º 376/2014 y las Directivas 2014/30/UE y 2014/53/UE del Parlamento Europeo y del Consejo y se derogan los Reglamentos (CE) n.º 552/2004 y (CE) n.º 216/2008 del Parlamento Europeo y del Consejo y el Reglamento (CEE) n.º 3922/91 del Consejo

https://www.fomento.gob.es/recursos_mfom/comodin/recursos/reglamento_2018_1139.pdf

2. On estem?

- OACI –Organisme de la ONU, des de 1944 vetlla per l'aplicació del Conveni d'Aviació Civil Internacional (Chicago)
- SENASA –Des de 1990 Serveis i estudis per a la navegació aèria
- ENAIRE- Des de 1991 Gestor de la navegació aèria a Espanya
- AESA – Des de 2008 Encarregada de la Seguretat a l'aviació Civil (Filial de ENAIRE)
- AENA – Des de 2010 Gestora dels aeroports

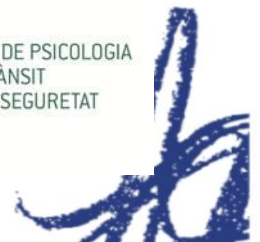
2. On estem?

- CIMA –Centre de Instrucció de Medicina Aeroespacial (militar de sanitat responsable de l'exploració física i psicològica de pilots, controladors, tripulacions i paracaigudistes)
- AMC –Centre mèdic aeronàutic autoritzat: Classes 1 (pilots d'aviació comercial) i 2 (pilots d'aviació general) Requisits per tots el pilots de l'aviació civil
- Els exàmens de renovació o revalidació poden fer-se als AMC o bé per un AME (examinador mèdic autoritzat)

2. On estem?

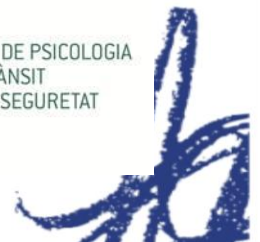
- ASOCIACIÓN ESPAÑOLA DE PSICOLOGÍA DE LA AVIACIÓN (AEPA) Des de 1995
- Reconeixement del professional de la psicologia que treballa en:
 - Aviació militar y civil
 - Aeroports
 - Companyies aèries
 - Escoles de vol
 - Institucions de l'Aviació Civil
 - Universitats
 - Altres

2. On estem?

Àrees clàssiques de intervenció:

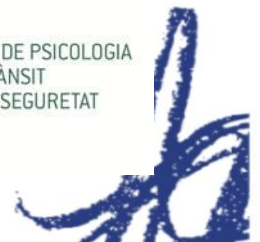
- Enginyeria humana
- Selecció
- Entrenament en FFHH
- Prevenció i investigació d'accidents
- Assessorament i intervenció

2. On estem?

- 19 Maig 2018 XI JORNADA INTERNACIONAL DE LA AEPA
- ACREDITACIÓN NACIONAL DE PSICÒLOGO EXPERTO EN PSICOLOGÍA AERONÁUTICA –ACRECITACIÓN DEL COP
<http://www.acreditaciones.cop.es/>

<http://www.acreditaciones.cop.es/pdf/TramitesAdmtvosAeronautica.pdf>
- 1er CURS al COPAO –AEPA de “EXPERTO EN PSICOLOGÍA AERONÁUTICA” curs 2018, seguint els requisits establerts per la *Comisión Nacional de Acreditación Profesional del Consejo General de la Psicología (CNAP)*

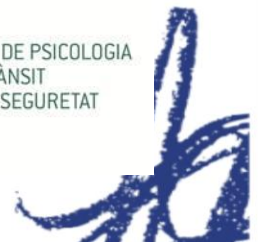

2. On estem?

- “Procedimientos psicométricos para la predicción del rendimiento en el aprendizaje del vuelo aeronáutico” G. Prieto, J. Carro, M.M. González Tablas, D.I. Palenzuela, R. Fernández y B. Orgaz
<http://www.papelesdelpsicologo.es/resumen?pii=508>
- “Psicología de la aviación y factores humanos. Emergente y necesaria” Dolors Liria i Teresa Morali
http://www.psiara.cat/view_article.asp?id=4616
- “Hablar de psicología aeronáutica es hablar de seguridad aérea” -Adela González, Presidenta de AEPA.
http://www.infocop.es/view_article.asp?id=7666

3. Cap a on anem?

- Reconeixement del psicòleg aeronàutic en el sector tot i que les funcions encara estan limitades
- Contacte amb AESA (Agencia Estatal de Seguridad Aérea) i la *Dirección General de Seguridad Aérea* per a la creació de la figura del APE (Psicólogo examinador aéreo), tal i com ara existeix la de l'AME
- www.aepa-spain.com

MOLTES GRÀCIES

Rocafort, 129
08015 Barcelona
www.copc.cat

Col·legi Oficial de
Psicologia de Catalunya